Mediation in strafzaken

In een strafzaak waarover de officier van justitie of de rechter nog een beslissing moet nemen, kan mediation worden ingezet. Het doel van mediation is om te komen tot herstel: emotioneel, materieel en/of financieel.
Welke vorm van herstel nodig en mogelijk is, hangt af van de specifieke zaak.

Verwijzer is de officier van justitie of rechter. Ook een advocaat, onderzoeker van de Raad voor de Kinderbescherming, reclasseringsmedewerker of andere (keten)partner, kan via het mediationbureau van de rechtbank laten onderzoeken of een strafzaak naar mediation kan worden verwezen. Mediation is mogelijk in alle soorten zaken, met jeugdige verdachten en/of slachtoffers of in zaken met volwassenen. Het mediationbureau van de rechtbank[1] doet het mediationaanbod en organiseert de gesprekken. Deelname aan mediation is vrijwillig en voor betrokkenen zijn er geen kosten aan verbonden.

Het mediationaanbod wordt altijd als eerste aan verdachte[2] gedaan. Pas als verdachte instemt en verantwoordelijkheid neemt voor het eigen aandeel, wordt het mediationaanbod voorgelegd aan het slachtoffer[3].
Alleen als beide partijen het mediationaanbod accepteren, wordt mediation gestart.

Mediation geeft het slachtoffer en de verdachte die bij een strafzaak zijn betrokken, ruimte om onder begeleiding van mediators met elkaar in gesprek te komen over het feit en de toedracht, de eigen beleving, de gevolgen, eventuele schade én om te onderzoeken wat nodig is voor herstel. Het gesprek geeft de betrokkenen ook de mogelijkheid ervaringen uit te wisselen, vragen te stellen of te beantwoorden en - als dat gewenst is - excuses te maken of - indien nodig - afspraken te maken over toekomstig gedrag zodat herhaling wordt voorkomen. Ook kunnen afspraken worden gemaakt over vergoeding van materiële of immateriële schade, als die er is.

Het mediationbureau stelt de mediators[4] aan. Die mediators ontvangen de processen verbaal van aangifte en verhoor maar zijn onafhankelijk, kiezen geen partij en hebben als taak de gesprekken te begeleiden. De mediation start altijd met een voorbereidend (intake)gesprek van ongeveer een uur, met verdachte en slachtoffer apart. Aan het begin van het intakegesprek wordt eerst de mediation-startovereenkomst ondertekend waarin afspraken over de mediation zelf zijn vastgelegd; zo rust op alles wat in de mediation wordt besproken vertrouwelijkheid en iedereen die deelneemt aan de mediation verplicht zich tot geheimhouding. Ook afspraken over het gebruik van vertrouwelijke gegevens zijn opgenomen.

Na de aparte (intake)gesprekken wordt in overleg met de mediators en - als slachtoffer en verdachte dat allebei willen - het gezamenlijke mediationgesprek gepland. Na afloop van het gezamenlijk gesprek kunnen de mediators de belangrijkste punten uit dat gesprek en eventuele afspraken, bijvoorbeeld over toekomstig gedrag en/of schadevergoeding, opnemen in een overeenkomst. Pas als iedereen akkoord is met de inhoud, wordt die overeenkomst ondertekend.

De ondertekende overeenkomst wordt toegevoegd aan het strafdossier.
De officier van justitie of de rechter houdt rekening met de inhoud van de overeenkomst bij de vervolg(ings)beslissing en/of de strafoplegging.

Als u naar aanleiding van deze informatie nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met het mediationbureau van de rechtbank.

(1) of het Gerechtshof
(2)(3) er kunnen ook meerdere slachtoffers en verdachten zijn
(4) een strafmediation wordt in principe begeleid door twee mediators